

Informatio de Juventibus R. Gymnasii Csik Somlyoviensis, qui in eodem Gymnasio R. Semestri 1 ^o Anno 1828 Scholis interfuere						
In secunda Classe Grammat.						
Nomen, Cognomen, Prædicatum, et loc. originis	Aetas et Religio	Classis Morum	Progressus in studiis		Fundatio publica	Reflexio
			In Doct. R.	In stud. rel.		
Gábor Aáron	Re	1 ^a	Em	Em	ϕ	dtto
In secunda Classe Grammatices Anni 1828 Semestri 2 ^o .						
Gaabor Aáron ex Beretzk Ped.	14 R C.	1 ^a Cum Laude	Em 7.	Em 5.	ϕ	dt.
Informatio de Juventibus R. G. Csik Somlyov. Anni 1829. sem. 1 ^{mo} Studiis vacantibus Tertiae Gram. Classis.						
Gábor Aaron ex Beretzk P. O.	14	1 ^a	Emi 4	Em 4 ^{tus}	ϕ	
Juventus scholastica Regii Gymn. Csiksomlyoviensis Anni 1829. Semestri 2 ^{do} in Classes distributa Supremae Gram. Classis						
Gábor Aaron ex Beretzk P. O.	15	1 ^a	Emi 4	Emi 4 ^{tus}	ϕ	
Juventus Regii Gymn. Csik-Somlyoviensis Anni 1830. Semestri 1 ^{mo} in Classes distributa.						
1830 In Inferiore Humanitatis Classe.						
Gábor Aaron Ord. ped. ex Beretzk	16 R c.	1 ^a	1 ^{ae} 1 ^{us}	1 ^{ae} 1.	ϕ	
Primi Anni Humanistae Anno 1830. Semestri 2 ^{do} in Classes distributi.						
Gábor Aaron, Ordinis Pedestris ex Beretzk	16 R c.	1 ^a	1 ^{ae} 2 ^{us}	1 ^{ae} 3.	ϕ	
Juventus R. Gymnasii Csik Somlyoviensis in Moribus, et Litteris Anni 1831 Semestri primo censa.						
In Secunda Classe Humanitatis.						
Gábor Aron Siculus Ord. pedestr. ex Kézdi Beretzk	Annor. 16. R cath.	1 ^{ma}	Deseruit Scholas mense Februar. alias Classis 1 ^{mae}			

PATAKI JÓZSEF

Az Ala I Asturum emléke a Székelyföldön. Már ORBÁN BALÁZS feltételezi, hogy Nagyborosnyó községben, Háromszék vármegye területén római castrum állott.¹ Feljegyzése szerint a mult században Kónya István kertjében terjedelmes alapfalak bukkantak elő. A szórványosan előkerülő leletek alapján CSUTAK VILMOS és LÁSZLÓ FERENC 1911-ben Nagyborosnyón Kónya Kálmán és Kökösi Kálmán kertjében kutatásokat végezett; ez alkalommal római edénytöredékek, köztük egy darab bélyeges terra sigillata, fali téglák, s fedőeserepek kerültek elő.² A mult év nyarán a Székely Nemzeti Múzeum megbízásából megvizsgáltam a leletek előfordulási helyét. Amennyire a ráépített házak engedték, meg lehetett állapítani, hogy minden valószínűség szerint a görög-keleti temető, Kökösi Kálmán és Kónya Kálmán kertjei he-

¹ ORBÁN BALÁZS, A Székelyföld leírása III, 163.

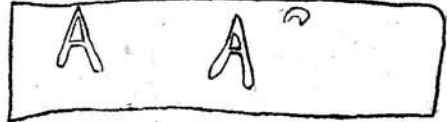
² Jelentés a Székely Nemzeti Múzeum 1910. és 1911. évi állapotáról. 64.

Iyén római castrum terült el. Kőkösi Kálmán kertjében a rét felé eső részen még jól megfigyelhető az egykori tábor sánca. A cőfalvi Várhegy, amely szintén római tábor nyomait őrzi 3 km-re északkeletre, a komollai 8 km-re délre fekszik a nagyborosnyai tábortól. Amíg a komollai és a cőfalvi castrum útbiztosításra szolgált,³ addig a borosnyai, úgy látszik, hogy az útbiztosítás mellett a Bodzai szorost is lezárta. Közlelbbi adatunk a castrummal kapcsolatban kutatás hiányában nem igen van.

Kőnya Kálmán kertjéből 1944 nyarán előkerült egy bélyeges téglá, amelyet a Múzeum 5593 ltsz. alatt őriz. A téglá méretei: 19×19 cm, vastagsága 8.5 cm. A téglabélyeg méretei: 13×8.5 cm. A bélyeg eléggé elmosódott, de ki lehet a következő betűket olvasni: ALVAS (1. kép). Feloldása: ALA I AST(urum), azaz az a csapattest, amelynek hasonló bélyeges téglái Dácia-

1. kép

2. kép

ban Hévizen kerültek elő. Az L betű után az A betű fordítva van benyomva. Kiszállásom alkalmával Kőnya Kálmán udvarán magam is kaptam egy teljesen azonos méretű téglát, amelyet a tulajdonos az udvarát s a szomszédos Kőkösi udvart elválasztó út javítása alkalmával talált. A bélyeg, sajnos, ezen a téglán még elmosódottabb. Csak a kezdő A és a népvétet jelző kezdő A és az S betű felső része olvasható ki (2. kép). A betűtípusok teljesen meg-egyeznek az előlbi bélyeg betűtípusaival (Lelt. sz. 10350).

Minden valószínűség szerint A Legio XIII. Gemina egyik vexillatioja, az Ala I Asturum állomásozott Nagyborosnyón. Erről a csapattestről tudjuk, hogy Kr. u. 99-ben Moesia Inferiorban volt,⁴ majd résztvett Dácia meghódításában s a hódítás után a hévizji táborban állomásozott már Hadrianus idejében. Ezt bizonyítják a Hévizen előkerült bélyeges téglák.⁵ A Nagyborosnyón előkerült bélyeges téglák alapján úgy látszik, hogy Dáciaiban következő állomása Nagyborosnyó volt. Hogy mikor volt itt, arra nézve csak egy esetleges ásatás eredménye adhatna felvilágosítást. Ennek a csapattestnek a Kr. u. III. században való alkalmazásáról s további állomáshelyéről már nem tudunk semmit.⁶

SZÉKELY ZOLTÁN

A diák dicsérete. CsűRY BALINT már régebben közölt egy tulajdonában lévő, mult századeleji kéziratot énekeskönyvből egy latin nyelvű diákének-szöveget. Kimutatta erről azt, hogy e szöveg azért érdekes, mert magyar változatát több mint egy századdal később maga Szatmár megyében jegyezte le. CsűRY azt az egészen valószínű feltevést fejtette ki, hogy e dal a nép közé valamely deákos ember közvetítésével kerülhetett.¹ Vélekedésének további

³ SZÉKELY ZOLTÁN, A komollai erődített római tábor. 30.

⁴ J. JUNG, Fasten der Provinz Dacien. 79.

⁵ C. GOOSS, Chronik der archäologischen Funde Siebenbürgens 79.; C. DAICOVICI: An. Inst. Stud. Clas. II, 247.; J. JUNG, i. m. TÉGLÁS GÁBOR, Adalékok Dacia felirattanához EM. 1888:248.

⁶ W. WAGNER, Die Dislokation der römischen Auxiliarformationen. 11.

¹ A magyar népköltészet forrásaihoz: Erd. Ir. Szemle I (1924), 90-2.